

CHEŁMNO/KULMHOF

1910
1911
1912
1913
1914
1915
1916
1917
1918
1919
1920
1921
1922
1923
1924
1925
1926
1927
1928
1929
1930
1931
1932
1933
1934
1935
1936
1937
1938
1939
1940
1941
1942
1943
1944
1945
1946
1947
1948
1949
1950
1951

Ando decemberi 1941 buhlili jek tifusoski epidemija ando „Zigeunerlager“ kata o geto Litzmannstadt, kaj sî adjes o foro Łódź. Ande „gasoskê vurdona“ mudarde karing 4.600 Ğomen, save angêrenas ando Chełmno/Kulmhof. Numa deš kurke pala kodja, kaj arêslê 5.007 Austrijakê Ğoma taj Sintu ando foro Łódź, sas savořê mundarde. 4.400 lendar sî praxome pe bi-sêmnome masovni grobur ando vês kata o foro Chełmno, lenca kethane praxome sî 150.000 jevrejur taj miji de miji sovjeticka marimaskê řobur.

Žanglen tumen

...kê le Ğomengê nêkêžime amala taj njamur kamle te aven taj te dikhên pengê po marto 1942 deportirime ženen, aj le šingale mothode lengê, kê le ženen kaj „munčisajle“ ando foro Łódź, naj len vizitako pravo?

...kê le „gasoskê vurdona“ hazninas maj anglal, te mundaren le hendikepime pacijenton kata l' hospitalur?

Tumari bući

Tala save kondicije musaj sas te trajin le manuša ande l' getura? Save sas le konsekvence ande kasave trajimaskê kondicije?

Paj fotografija

Jek takozvano „gasosko vurdon“ Magirus-Deutz, kaj hazninarde les 1941 taj 1942 te mundaren la Austrijakê Ğomen pe lengo drom anda „Zigeunerlager“ Litzmannstadt ži ka mundarimasko logoro Chełmno/Kulmhof.

Yad Vashem Archives, Doc. Nr. 1264/2
Jerusalem/Israel.